

Abstinence jest jevem mezi trampy ojedinělým, o to více však provokativním a hodným hluboké analýzy. Zhostit se tohoto úkolu je úkolem nesnadným. Veškerá snaha po objektivitě přichází vniveč, neb osoba, jež si tento cíl vytkne, nemůže být pozorovatelem nestranným. Neexistuje totiž v této věci kompromis. Řečeno jazykem prostým, o to však upřímnějším, "buď piju nebo ne". Budu se přesto snažit, aby následující řádky byly tímto způsobem ovlivněny co nejméně a věřím, že čtenář ani v nejmenším nezaznamená, z jakých osobních předpokladů vycházím a na čí straně stojím. V počátku je nutné vyjasnit a s naprostou přesností definovat základní pojmy. Dovolte mi postupovat heslovitě:

1. Pivo - nápoj. Bez nadsázky fenomén se všemi znaky kultu, jenž smazává vnější odlišnost konzumentů z řad proletariátu a vysokého managementu. Je dokázáno, že znečištěná kravata nepůsobí o nic reprezentativněji než zedníkovy montérky a trampská bagančata. Rozdíl je pouze v tom, že "kravaťák" se po konzumaci nadměrného množství piva nemůže navrátit do svého přirozeného prostředí tak, aby jej toto bez výhrad přijalo zpět. Nezbyvá, než v přísunu nápoje pokračovat a přesun odložit na dobu pro nepozorovaný odchod vhodnou. Tato jest proměnlivá a pohybuje se zhruba v rozmezí mezi 22 a 23 hodinou, tedy zhruba tehdy, kdy vás z restaurace vyrazí tak jako tak.

Výhodou piva oproti ostatním nápojům (vyjma vína, které zde pomineme a nebude předmětem našeho zkoumání) je skutečnost, že je podáváno v dávkách odpovídajících potřebám stabilní konverzace (zkrátka ten půllitr je vo moc lepčejší než ňáký přitroublý dvojky a panáky) a jeho přísun je v rámci možností plynulý. Zároveň se postupem času stal počet absorbovaných jednotek čímsi srovnatelným s veličinami typu zisk, profit, obrat atd (tj. každéj pozná, jestli mu je blbě už po třech nebo až po deseti kusech).

V neposlední řadě je na místě připomenout estetický vzhled čerstvě natočeného piva. Design tak konzumentovi svým hřejivým, zlatavým zabarvením a sněhobílou peřinou dočasně nahrazuje pocit domova, kam stejně neodvratně zamíří (co má taky dělat, když je všude zavřeno)

2. Rum - nápoj. Nápoj zdánlivě doplňkový. Jeho funkce je prý většinou omezena na urychlení konečného efektu, zpestření pivní jednotvárnosti, zvýšení tělesné teploty v mrazivém prostředí či zpečetění nově navazovaného kamarádství.

I tyto aspekty lze však považovat za zásadní a nedoporučuje se je opomíjet či zanedbávat. Snadno bychom pak mohli při pohledu do zrcadla spatřit na svých skráních otisk ruky trampa nebo námořníka, tedy jedinců, pro něž je rum modlou. Hypotézy o příčinách zdánlivého upozadění rumu ve vztahu k pivu se různí. Jmenujme alespoň pocit ochablosti fyzické i duševní (zde si všimněme přesně opačných pocitů záblesků geniality při konzumaci piva), snížená možnost konzumace z půllitru a v neposlední řadě skutečnost, že rum v točené verzi znají snad pouze ufouni.

Výhody lze naopak spatřovat například v možnostech výroby dalších modifikací typu grogu, čaje s rumem atd. Lze bez nadsázky říci, že rum je v tomto značně variabilnější, neboť pivo

podobným způsobem upravované pijí pouze neznabozi a Němci (čestnou uznatelnou výjimku tvoří vodáci, doprávající si pivní svařák v českokrumlovské Rumyší díře).

Rum, ačkoliv vůči pivu v jistých ohledech ztrácí, je nápojem veskrze pozitivním a nelze jej pominout. Jeho úloha je jasně daná a nezaměnitelná. S jistou nadsázkou bychom mohli říci, že ani pivo by bez rumu nebylo tím, zač jej považujeme. Další lihoviny mu nejsou důstojným soupeřem a opravdový znalec-tramp se jen tiše usměje nad rádoby odbornými spekulacemi o kvalitách tekutin typu Black Label, Grand's, Jim Beam či Johnie Walker.

3. Konzument - lidský typ. V žádném případě nezaměňovat s pojmem opilec! Základním rozdílem je, že opilec nedisponuje vlastností, jež by mu umožnila projít kolem restaurace bez toho, aby dospěl do stadia, kdy musí zaplatit číšníkovi (zjednodušeně řečeno - vpadne do každý putyky, kterou potká).

Naproti tomu konzument (a chápejme tento výraz jako ekvivalent jídelního labužníka) mívá zmíněná zařízení bez povšimnutí v případě, že řídí motorové vozidlo, míří ke státnicím ze svahilštiny, má před sebou důležité jednání s osobou opačného pohlaví a při studiu jízdních řádů před odjezdem na potlach.

Činí tak s vědomím, že jeho touha bude uspokojena v době pro akt konzumace příznivější. Poznáte jej podle záhadného, "vědoucího" úsměvu na tváři, zasněně přivřených víček a občasnému chybnému výběru slov při konverzaci (např. je schopen tvrdit, že jeho dívka se jmenuje Gambrius a při odchodu z kanceláře vyžaduje od spolupracovníků účet).

Nápoje pak zásadně nechlemtá, nýbrž vychutnává a jeho výraz nabývá méně inteligentních rysů až v soukromí, aby společnost neuváděl do rozpaků. Své pohyby postupně přizpůsobuje situaci a změny rovnováhy velice umně maskuje tancem či předstíraným hledáním zakutálené pětikoruny.

Nelze zároveň zapomenout na jeho úctu k předmětu konzumace a z toho plynoucí nechuť vylučovat přebytný obsah svého žaludku otvory jinými, než k tomu přirozeně určenými.

4. Abstinents - lidský typ. Abstinents se na naší planetě vyskytuje ve dvou hlavních vývojových etapách lidské civilizace. Tedy před vynálezem alkoholu a po něm. Abstinents z donucení, tedy ten narozený v době prealkoholové, si nezaslouží naše opovržení. Naopak tím pravým slovem, vyjadřujícím náš vztah k němu, je soucit. Naproti tomu následný vývoj, táhnoucí se přirozeně až k dnešku, vytváří podmínky, kdy si za svou abstinenci může každý sám.

Samozřejmě s výjimkou lékařsky ověřených zdravotních potíží. Do této kategorie ovšem nelze zařadit ty, kteří o sobě tvrdí, že jim to "prostě nedělá dobře".

Tímto jsme stanovili základní pojmy. A pozorný čtenář, jakkoliv nebudou nadále zhusta používány, dosadí si je sám v místech k tomu nenápadně určených. Jak bylo již řečeno v úvodu, abstinence se stala jevem, který začíná mezi trampy zapouštět kořeny. Zdálo by se, že toto chování je trampům vlastní pouze za jistých okolností, ve specifickém prostředí a je tedy následkem zcela konkrétních situací. Bohužel, není tomu tak. Jistě i ve vaší paměti se najde

příhoda, ve které jste s partou svých kamarádů seděli okolo stolu v příjemně vytopené hospůdce a za tónů starých trampských písní rozebírali zcela zásadní témata týkající se např. charakteru zdejšího hajného, půvabů nové členky osady nebo identifikace hříšníka, jenž před vámi při období hladu zatajil poslední konzervu. To vše se dělo za vlídné pozornosti výčepního, jenž láskyplně pečoval o váš pitný režim, a to způsobem zcela nenápadným a soukromí nenarušujícím. O to víc každé trampské srdce zabořelo, když v jeho očích zahlédl onen smutek, kdy byl někdo z vás nucen odmítnout nabízený půllitr.

V těch chvílích (a těch dobách) se mezi námi nenašel surovec, který by byl schopen toto přejít pokrčením ramen, nebo snad dokonce pohrdavým úšklebkem. Nikoliv. Výčepní byl námi chlácholen všemi dostupnými prostředky. Byla mu minimálně předložena pravděpodobná hrůzostrašná historka o stavu jater abstinujícího kamaráda, omluva a ujištění, že problém nespočívá v ničem jiném než v momentální indispozici. Zároveň byla vyslovena naděje, že při příští návštěvě předmětného zařízení bude již vše probíhat v rámci zaběhnutých konvencí. Ovšem doba je jiná. Lidé jsou na sebe zlí. Pravidla slušného chování se stala něčím bezmála zavrženíhodným. A z tohoto podhoubí vyrostla i nová generace abstinentů. Abstinentů, kteří bez jakéhokoliv uzardění v restauraci vysloví onen novotvar, jenž jsme sice v minulosti mnohokrát zaslechli, ale který jsme díky konzervativní výchově nedokázali ani vyslovit. Bylo to slovo podobně cizí jako kompjůtr, mobil či kterýkoliv jiný symptom nové doby. To slovo je - džus...

Toto slovo zní čím dál častěji i z úst trampů. A hospodští se stávají smutnějšími a smutnějšími. Někteří pak bohužel i agresivními. Ovšem ruku na srdce. Lze jim to zazlívát? Vždyť i okolo táborových ohňů se tento nešvar rozmáhá.

Kdo z nás by nezažil ono dlouhé výrání do plamenů, kdy jsou již kytary odloženy a každý z přítomných se věnuje svým myšlenkám, natolik společným, a přitom oním zvláštním způsobem nejtajnějším, ke kterým se nedostane nikdo jiný, než my sami. A toto ticho je jen tu a tam narušeno nevtíravým plesknutím skla o dlaň, kdy vám kamarád po pravici podá kolující láhev.

A i zde se abstinence rozmáhá. Tiše, plíživě. Není totiž stavěna nijak na odiv. Nevšimnete si jí. Jen oku nejlépe cvičenému se podaří odhalit, že hejhula sedící naproti si ani neloknul a poslal láhev dále zcela netknutou. Fuj...

Doufám, že ten, jehož se tato poznámka bytostně dotkla, se alespoň slabě zarděl. Pokud ano, mohu spát v klidu. Neboť vyšší cíl jsem si v žádném případě nevytkl. Berte tyto řádky ne jako hlubokou analýzu, po jejíž potřebě v úvodu volám. Je jen malým zamyšlením, osamělým výkřikem. Pošťouchnutím tomu z vás, jehož pocity jsou obdobné a završí práci, k níž mně se nedostává sil a schopností.

Trampstvo i nadále pje své písně, zapaluje ohně, prošmajdává podrážky. Dovolte však, abych vyjádřil obavu, že ani tyto činnosti nebudou v budoucnosti beze změn a veškerá varování a snahy těch, kterým na tradicích bude záležet, přijdou vniveč, popřípadě na ně bude nahlíženo jako na archaismus. Kamarádi, zamysleme se...